

శాస్త్రమంతు సీతాలక్ష్మణబరతనత్తుఖ్య పరిశారపుమేత శ్రీరామచంద్రపరప్రథ్మణే నమః

## శ్రీమద్బ్రహ్మమాయణం ॥ అయోధ్యాకారం ॥ భీర్ణపుణం

శ్రీహింశుర్కుత్తి నామ పంపత్తరం, దళ్మిణాయణం,  
వర్షభుతుల్య, భాద్రపదవసం

-142-

ఒప్పాత సప్తమి - ఆరుద్ర  
06.10.2023 శుక్రవారము

### శ్రీ గురు భైష్మేంద్రుడు

గురుప్రుపో గురుర్యిష్టః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।  
గురుస్సాత్పరంబ్రహ్మ, తప్సై శ్రీగురవే నమః ॥

### శ్రీనివాస భైష్మేంద్రుడు

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః, కమలాకాముకః పుమాన్ ।  
అభంగురవిభూతిర్మస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

### అంతర్భుజులు:

శ్రీమదాదివరాహాజ్యేత్రే, విరాజమానస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మండనాయకస్య,  
శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్యామినస్యన్నిధౌ, హనుమత సీతాలక్ష్మణా,  
భరతశత్రుఖ్య, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, పరిపూర్ణానుగ్రేహణ, అస్మిన్ భువనే ,  
సమస్తాధివ్యాధీనాం, నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృష్ణవైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు,  
విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యశ్వర్య,  
సద్యధీణ్యాది, సర్వపుభఫలప్రాప్త్యర్థం, ధర్మాచరణాద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్విష్టాపనార్థం,  
ఉద్యోగార్థినాం, సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం, దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్యర్థం, సన్మానస్య  
పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్యర్థం గోసంరక్షణార్థంచ, శ్రీమద్యల్కి  
రామాయణే, అయోధ్యాకాండే, యథాశక్తి, శోకవ్యాఖ్యాన పురస్పరం, త్రయోదశస్సుర్గ, శోక పారాయణం,  
తథా, శ్రీధన్యంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

### శ్రీ విల్మీకి పూర్ణినే

- కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।  
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వన్నే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

### శ్రీ అంజనేయ పూర్ణినే

- మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేష్టియం బుద్ధిమతాం వరిష్టమ్ ।  
వాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసానమామి ॥

### శ్రీ తిముఖ పూర్ణినే

- వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।  
పునాతి భువనం పుణ్య రామాయణ మహానదీ ॥

### శ్రీ తిముఖ పూర్ణినే

- అయోధ్యాభ్యేతు గుర్వర్థే త్యక్త్యారాజ్యం గిరోవసన్ ।  
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

శ్రీతిముఖంప్రపంచమైనే

॥ శ్రీరిమంత్ర పరబ్రహ్మణేనమః ॥

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే త్రయోదశస్తందః

ప్రసీద దేవి రామో మే త్వద్దత్తం రాజ్యమవ్యమ్ ।  
లభతామనితాపాజ్ఞే యశః పరమవాప్సు హి ॥ 13.23 ॥

మమ రామస్య లోకస్య గురుణాం భరతస్య చ ।  
ప్రియమేతద్గురుశ్రోణి కురు చారుముఖేష్టణీ॥ 13.24 ॥

విశుద్ధభావస్య సుదుష్టభావా,  
తామ్రేష్టణస్యశ్రుకలస్య రాజ్ఞః ।  
శ్రుత్యా విచిత్రం కరుణాం విలాపం,  
భర్తుర్పుశంసా న చకార వాక్యమ్॥ 13.25 ॥

తతస్య రాజు పునరేవ మూర్ఖితః,  
ప్రియమతుష్టాం ప్రతికూలభాషిణీమ్ ।  
సమీక్ష్య పుత్రస్య వివాసనం ప్రతి,  
క్షితో విసంజ్ఞో నిపపాత దుఖితః ॥ 13.26 ॥

ఇతివ రాజ్ఞో వ్యధితస్య సా నిశా,  
జగామ ఫోరం శ్వసతో మనస్వినః ।  
విభోధ్యమానః ప్రతిభోధనం తదా,  
నివారయామాస స రాజసత్తమః ॥ 13.27 ॥

ఇత్యార్థై శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే త్రయోదశస్తందః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే చతుర్దశస్తందః  
పుత్రశోకార్థితం పాపా విసంజ్ఞం పతితం భువి ।  
వివేష్టమానముద్వ్యష్ట్య షైక్ష్యకమిదమబ్రవీత్ ॥ 14.1 ॥

పాపం కృత్యైవ కిమిదం మమ సంప్రత్య సంశ్రవమ్ ।  
శేషే క్షితితలే సన్మః స్థిత్యం స్థాతుం త్వమర్హసి॥ 14.2 ॥

అపలస్యత్యం హి పరమం ధర్మం ధర్మవిదో జనః ।  
సత్యమాశ్రిత్య హి మయా త్వం చ ధర్మం ప్రచోదితః ॥ 14.3 ॥

సంప్రత్య శైబ్యః శ్యేనాయ స్వాం తమం జగతీపతిః ।  
ప్రదాయ పక్షిణే రాజన్ జగామ గతిముత్తమామ్ ॥ 14.4 ॥

తథా హృలర్షస్తేజస్సీ బ్రాహ్మణే వేదపారగే ।  
యాచమానే స్వకే నేత్రే ఉండ్లుత్యావిమనా దదౌ ॥ 14.5 ॥

సరితాం తు పతిస్యుల్మాం మర్యాదాం సత్యమన్వితః ।  
సత్యానురోధాత్మమయే వేలాం స్వాం నాతివర్తతే ॥ 14.6 ॥

సత్యమేకపదం బ్రాహ్మణ సత్యే ధర్మః ప్రతిష్టితః ।  
సత్యమేవాఙ్మయా వేదాః సత్యైవాప్యతే పరమ్ ॥ 14.7 ॥

సత్యం సమనువర్తస్వ యది ధర్మే ధృతా మతిః ।  
స వరస్యఫలో మేంస్త వరదో హృసి సత్తమ్ ॥ 14.8 ॥

ధర్మస్యైహాభికామార్థం మమ చైవాభిచోదనాత్ ।  
ప్రప్రాజయ సుతం రామం త్రిఃభాలు త్వం బ్రాహ్మమ్ ॥ 14.9 ॥

సమయం చ మమద్యేమం యది త్వం న కరిష్యసి ।  
అగ్రతస్తే పరిత్యక్త పరిత్యజ్ఞామి జీవితమ్ ॥ 14.10 ॥

“ఖలశ్రుతిః”

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సౌభ్రాత్రకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।  
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్యరమ్యద్ధికామైః ॥

“శ్రీరైషుచంపు పరీపుణ్యాణేసమః”

## అర్థ వీణాస్తోఽ దైవము

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణు నారాయణమృత |  
రోగాన్నే నాశయశేషాన్, ఆశు ధన్వన్తరే హరే || 1 ||

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రియం |  
స్వభక్తేభ్యో నుగ్యహాన్, వందే ధన్వన్తరిం హరిమ్ || 2 ||

ధన్యవరేరిమం శ్లోకం, భక్త్య నిత్యం పరస్తి యే ।  
అనారోగ్యం న తేషాం స్వాత, మఖం జివన్త తే చిరమ్ || 3 ||



ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్యంతరమే, అమృతకలశహస్రాయ, వజ్రజలోకహస్రాయ,  
సర్వాముయవినాశనాయ, త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణువే స్వాహా । ఓం, వాసుదేవాయ విద్యైహా,  
సుధాహస్రాయ ధీమహి । తన్నో ధన్యస్తరిః ప్రచోదయాత్ ।

## అధీనవర్గమాప్తార్థిని

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వతరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్చిః,  
 భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణయుతాం వాగ్నిభూతిం చ సౌమ్యః ।  
 సౌభాగ్యం దేవమంత్రి, రిపుభయశమనం భూర్భవః, శౌర్యమార్పిః,  
 దీర్ఘాయుష్మైంపాకేయః, విపులతరయః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥  
 అరిష్టాని ప్రణశ్యన్తు దురితాని భయాని చ ।  
 శాంతిరస్తు వుభం మేస్తు గ్రహః కుర్యాన్తు మంగళమ్ ॥



**అర్థాట్ పూపుర్విని** : యదక్కరపదభ్రష్టం, మాత్రాహినం చ యద్భవేత్ |  
తత్పర్యం క్షమ్యతాం దేవ, నారాయణ నమో-స్తుతే ||

**అంగ భీవత్తుమ్మణమ్ :** కాయేన వాచా మనసేంద్రియేర్పా,  
బుద్ధాత్మనా వా ప్రకృతేస్యుభావాత్ |  
కరోమి యద్యత్సకలం పరమై,  
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ||

**అర్థ మంగళమ్** : శ్రీయః కాన్తాయ కళ్యాణనిధయే నిధయే\_ర్థినామ్ |  
శ్రీవేంకటనివాసాయ, శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ||

